

Pan

Marek Kuchciński

Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelacje Posłów na Sejm RP Pani Moniki Wielichowskiej, Pana Marcina Kierwińskiego, Pana Cezarego Tomczyka, Pani Agnieszki Pomaskiej, Pana Sławomira Nitrasa, Pani Marii Małgorzaty Janyskiej, Pani Joanny Augustynowskiej, Pani Krystyny Sibińskiej oraz Pana Grzegorza Furgo dotyczące *fali nienawiści, ksenofobii i nazizmu*, tj. interpelację numer 18973 skierowaną bezpośrednio do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz interpelację numer 18974 złożoną do Prezesa Rady Ministrów, do której udzielenia Prezes Rady Ministrów upoważnił Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości przedstawiam, co następuje.

Na wstępie należy wskazać, że tytuł nadany ww. interpelacjom zawiera nieprawdziwą tezę, jakoby ze strony Rządu Prawa i Sprawiedliwości było przyzwolenie na nasilającą się falę nienawiści, ksenofobii i nazizmu. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji stanowczo i jednoznacznie potępił zdarzenia przedstawione w materiale jednej ze stacji telewizyjnych. Wielokrotnie - podczas posiedzeń Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej odpowiadając m.in. na pytania w sprawach bieżących, jak i na forum komisji sejmowych - przedstawiał informacje na temat działań podejmowanych przez resort spraw wewnętrznych i administracji w celu zwalczania przestępstw związanych z propagowaniem faszystowskiego lub innego totalitarnego ustroju państwa bądź nawoływaniem do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych lub wyznaniowych.

Odnosząc się do trzech pierwszych pytań Państwa Posłów informuję, że po emisji bulwersującego materiału przedstawiającego działania członków stowarzyszenia *Duma i Nowoczesność* Policja niezwłocznie podjęła wszelkie przewidziane prawem środki zmierzające do ujęcia sprawców, których zachowania mogły wyczerpać znamiona czynów zabronionych. Jak wynika z pisma z dnia 22 lutego 2018 roku Zastępcy Prokuratora Krajowego - przekazanego w związku z wymienionymi interpelacjami - ww. materiał był podstawą do wszczęcia i prowadzenia postępowań karnych:

- a) w sprawie publicznego propagowania faszystowskiego ustroju państwa poprzez zorganizowanie obchodów urodzin Adolfa Hitlera w dniu 13 maja 2017 roku oraz utrwalania, posiadania i prezentowania nagrań i przedmiotów propagujących wskazany ustrój, tj. o przestępstwo z art. 256 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. *Kodeks karny* (Dz. U. z 2017 r. poz. 2204, z późn. zm.) w zbiegu z art. 256 § 2 *K.k.* przy zastosowaniu art. 11 § 2 *K.k.* Sprawa została wszczęta w dniu 21 stycznia 2018 roku w Prokuraturze Okręgowej w Gliwicach. Siedmiu osobom przedstawiono zarzuty popełnienia przestępstwa z art. 256 § 1 *K.k.*
- b) w sprawie publicznego propagowania faszystowskiego ustroju państwa w trakcie

koncertu w miejscowości Kępa - Orle Gniazdo w lipcu 2017 roku, tj. o przestępstwo z art. 256 § 1 K.k. Śledztwo w tej sprawie zostało wszczęte w dniu 23 stycznia 2018 roku w Prokuraturze Okręgowej w Piotrkowie Trybunalskim.

Zastępca Prokuratora Generalnego, na podstawie z § 71 ust. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 7 kwietnia 2016 r. - *Regulamin wewnętrznego urzędowania powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1206), objął zwierzchnim nadzorem służbowym postępowanie przygotowawcze Prokuratury Okręgowej w Gliwicach. Pozostałe wymienione postępowania są monitorowane przez Departament Postępowania Przygotowawczego Prokuratury Krajowej.

Niezależnie od postępowania karnego w Prokuraturze Okręgowej w Gliwicach jest prowadzone postępowanie wyjaśniające w przedmiocie udokumentowania przesłanek określonych w art. 29 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – *Prawo o stowarzyszeniach* (Dz. U. z 2017 r. poz. 210), w celu podjęcia działań w kierunku delegalizacji stowarzyszenia *Duma i Nowoczesność* w związku z publikacją dziennikarzy przedstawioną w materiale filmowym. Postępowanie jest nadzorowane przez Prokuraturę Regionalną w Katowicach i monitorowane przez Departament Postępowania Sądowego Prokuratury Krajowej.

Stowarzyszenie *Duma i Nowoczesność* zostało zarejestrowane w 2011 roku, a od 2014 roku posiada status organizacji pożytku publicznego. Stosownie do przepisów ustawy – *Prawo o stowarzyszeniach* organem nadzorującym działalność stowarzyszenia¹ jest starosta właściwy ze względu na siedzibę stowarzyszenia. W dniu 16 lutego 2018 roku starosta wodzisławski zdecydował o skierowaniu do sądu wniosku o rozwiązanie wymienionego stowarzyszenia. Jak wynika z ww. pisma Zastępcy Prokuratora Krajowego Prokurator Okręgowy w Gliwicach zgłosił udział w postępowaniu sądowym wszczętym na podstawie wniosku Starosty Wodzisławia Śląskiego.

Stosownie do informacji przekazanych przez Kierownictwo Komendy Głównej Policji (KGP), w dniu 23 stycznia 2018 roku Biuro Kryminalne KGP zwróciło się do komend wojewódzkich Policji oraz Komendy Stołecznej Policji (KSP) o wzmożenie działań mających na celu monitorowanie oraz identyfikację osób i grup, których członkowie mogą dopuszczać się przestępstw związanych z propagowaniem faszystowskiego lub innego totalitarnego ustroju państwa bądź nawoływaniem do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych lub wyznaniowych, jak również zintensyfikowanie współpracy z właściwymi miejscowo komórkami Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego celem koordynacji działań.

Policja w przypadku ujawnienia zachowań mogących wypełniać znamiona czynów określonych w art. 256 § 1 K.k. podejmuje czynności przewidziane w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. *Kodeks postępowania karnego* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1904, z późn. zm.).

Przechodząc do pytania numer 4 trzeba zauważyć, że z uwagi na fakt, iż *Radzie do spraw Przeciwdziałania Dyskryminacji Rasowej, Ksenofobii i związanej z nimi Nietolerancji* przewodniczył minister właściwy do spraw informatyzacji, informacje w zakresie rozwiązania tej Rady posiada Ministerstwo Cyfryzacji. W trakcie przeprowadzonych konsultacji międzyresortowych Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji nie zgłosiło uwag do projektu zarządzenia, na podstawie którego Rada zakończyła swoją działalność.

¹ innego niż stowarzyszenie jednostki samorządu terytorialnego

W przypadku następnego pytania, w którym sformułowano zarzut „*wycofywania spraw z Sądu i umarzania postępowań ludziom, którzy promują nienawiść, ksenofobię i nazizm*” Zastępca Prokuratora Krajowego wskazała, że wszystkie decyzje procesowe, podejmowane w toku postępowań dotyczących tzw. przestępstw z nienawiści, zapadają każdorazowo w oparciu o analizę materiału dowodowego. Podstawą decyzji jest badanie, czy dane zachowanie wyczerpało znamiona czynu zabronionego, inne sugerowane okoliczności nie mają znaczenia dla oceny sprawy. Jeżeli materiał dowodowy wymaga uzupełnienia, po skierowaniu aktu oskarżenia, prokurator zgodnie z obowiązującą procedurą, składa wnioski o zwrot sprawy. Sąd ocenia, czy zachodzą przesłanki dotyczące potrzeby uzupełnienia postępowania przygotowawczego i decyduje o zwrocie sprawy do prokuratury. Po uzupełnieniu materiału dowodowego prokurator podejmuje decyzję merytoryczną w oparciu o kompletny materiał dowodowy.

W kontekście pytań dotyczących Marszu Niepodległości w dniu 11 listopada 2017 roku, stosownie do stanowiska Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego dotyczącego zgody wojewody na cykliczność odbywania się ww. marszu, należy wskazać, że wniosek złożony przez Stowarzyszenie „Marsz Niepodległości” o wyrażenie zgody na cykliczne organizowanie zgromadzeń w dniu 11 listopada spełniał wszelkie ustawowe wymogi niezbędne do wydania decyzji. Zgodnie z art. 26a ust. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. – *Prawo o zgromadzeniach* (Dz. U. z 2018 r. poz. 408), jeżeli zgromadzenia są organizowane przez tego samego organizatora w tym samym miejscu lub na tej samej trasie co najmniej 4 razy w roku według opracowanego terminarza lub co najmniej raz w roku w dniach świąt państwowych i narodowych, a tego rodzaju wydarzenia odbywały się w ciągu ostatnich 3 lat, chociażby nie w formie zgromadzeń i miały na celu w szczególności uczczenie doniosłych i istotnych dla historii Rzeczypospolitej Polskiej wydarzeń, organizator może zwrócić się z wnioskiem do wojewody o wyrażenie zgody na cykliczne organizowanie tych zgromadzeń. Stosownie do art. 26b ust. 1 ww. ustawy, wojewoda wydaje decyzję w przedmiocie zgody na cykliczne organizowanie zgromadzeń nie później niż na 5 dni przed planowanym terminem pierwszego z cyklu zgromadzeń, biorąc w szczególności pod uwagę okoliczność wcześniejszego organizowania zgromadzeń przez wnioskodawcę oraz cel cyklicznego organizowania zgromadzeń. Wniosek Stowarzyszenia „Marsz Niepodległości” został złożony do Wojewody Mazowieckiego w ustawowym terminie, wynikającym z art. 26a ust. 3 powyższej ustawy. Wnioskodawca wskazał, że od ponad 3 lat każdego dnia 11 listopada organizuje zgromadzenia publiczne oraz uroczystości im towarzyszące mające na celu uczczenie rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości i wyrażenia dumy narodowej. Fakt ten potwierdził Prezydent m.st. Warszawy (Biuro Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego). We wniosku organizator zgromadzeń podał również, zgodnie z wymogami art. 10 ust. 1 i art. 26a ust. 2 ustawy – *Prawa o zgromadzeniach*, uzasadnienie celu cyklicznego organizowania zgromadzeń - uczczenie rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości i wyrażenia dumy narodowej. Dzień 11 listopada jest świętem państwowym.

W związku ze spełnieniem przez wnioskodawcę przesłanek ustawowych oraz oceną, że wskazany przez organizatora cel „uczczenie rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości i wyrażenia dumy narodowej” jest związany z uczczeniem doniosłego i istotnego dla historii Rzeczypospolitej Polskiej wydarzenia jakim było odzyskanie niepodległości w 1918 roku, Wojewoda Mazowiecki nie miał podstaw do wydania decyzji negatywnej.

W przypadku pozostałych pytań na temat Marszu Niepodległości w dniu 11 listopada 2017 roku (tj. pytań od 7 do 25) należy wskazać, że pytania o tożsamej treści zostały zawarte w interpelacji numer 17326, z którą Państwo Posłowie wystąpili do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. W dniu 6 lutego 2018 roku udzieliłem odpowiedzi na ww. wystąpienie poselskie.

W kwestii dotyczącej wystąpienia do Wojewody Mazowieckiego o uchylenie zgody na cykliczność „Marszu Niepodległości” trzeba dodać, że zgodnie z art. 26c ust. 1 ustawy – *Prawo o zgromadzeniach* wojewoda wydaje decyzję o cofnięciu zgody na cykliczne organizowanie zgromadzeń: 1) na wniosek organizatora; 2) jeżeli co najmniej dwukrotnie, w terminach określonych w terminarzu, o którym mowa w art. 26a ust. 1, nie zostały one zorganizowane. Ustęp 1 pkt 2 wymienionego przepisu nie stosuje się, jeżeli zgromadzenie nie mogło zostać zorganizowane z przyczyn niezależnych od organizatora. W związku z powyższym, wojewoda nie może cofnąć zgody na cykliczne organizowanie zgromadzeń w innych przypadkach niż określone w przywołanej ustawie.

Pytania od 26 do 35 zostały zadane w interpelacji do Ministra Sprawiedliwości o numerze 17896 oraz interpelacji do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o numerze 17897. Odpowiedzi na powyższe wystąpienia udzielono odpowiednio w dniu 2 lutego 2018 roku oraz w dniu 9 stycznia 2018 roku. Nie jest zatem prawdziwa uwaga Państwa Posłów na temat braku odpowiedzi na wystąpienie dotyczące zdarzenia, do którego doszło w Katowicach w dniu 25 listopada 2017 roku.

Odnosząc się do ostatniego pytania informuję, że kwestie dotyczące przedsięwzięć podejmowanych przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Policję mających na celu przeciwdziałanie przestępstwom popełnionym z pobudek rasistowskich i ksenofobicznych na terenie kraju, bez względu na miejsce i formę występowania ww. incydentów były przedmiotem odpowiedzi na wystąpienia parlamentarzystów, w tym na wcześniejsze wystąpienia Państwa Posłów na temat omawianej problematyki.

W dniu 20 lutego 2018 roku Prezes Rady Ministrów podpisał zarządzenie numer 24 powołujące Międzyresortowy Zespół do spraw przeciwdziałania propagowaniu faszyzmu i innych ustrojów totalitarnych oraz przestępstwom nawoływania do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych albo ze względu na bezwyznaniowość (M. P. poz. 205). Do zadań Zespołu - stosownie do § 2 wymienionego zarządzenia - należy identyfikacja problemów pojawiających się w praktyce ścigania przestępstw polegających na publicznym propagowaniu faszystowskiego i innego totalitarnego ustroju państwa oraz nawoływaniu do nienawiści na tle różnic narodowościowych, etnicznych, rasowych, wyznaniowych albo ze względu na bezwyznaniowość, a także opracowanie założeń ewentualnych zmian przepisów mających na celu wyeliminowanie ww. zjawisk i problemów.

Z poważaniem

MINISTER

SPRAW WEWNĘTRZNYCH I ADMINISTRACJI

z up. Jarosław Zieliński

Sekretarz Stanu

Otrzymuje:

Biuro Prezesa Rady Ministrów w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów (dotyczy sygn. dsp.int.4810.81.2018)